

M_{eer} mann

Ulla Gerner Wohlgemuth

De opleiding tot opvoeder is één van de meest populaire in het Deense hoger onderwijs. Hoewel de inhoud van de cursussen voor het grootste gedeelte door de overheid wordt vastgelegd, beschikken de hogescholen toch over een zekere mate van vrijheid. Zo kunnen ze zich bijvoorbeeld profileren door het aanbieden van speciale opties. Ook het Kolding Pædagogseminarium maakte van die mogelijkheid gebruik door een speciale richting 'natuur en sport' te ontwikkelen. Die richting kwam er omdat de school een sterke traditie heeft op het vlak van kunst en fysieke

'Een aantal hogescholen wist meer mannen aan te trekken door een nadruk op muziek, natuur of sport'

activiteit, en kan rekenen op de inzet van een gediversifieerd en geëngageerd docentenkorps. En omdat de gemeente Kolding, waar de school zich bevindt, heeft beslist dat het aanbod zal worden gediversifieerd in een aantal van haar voorschoolse instellingen (voor kinderen van 0 tot 6 jaar).

Zo komt er bijvoorbeeld een 'sport-peuter-tuin', waar de nadruk zal liggen op natuur en beweging.

De studenten die de specialisatie 'natuur en sport' hebben gekozen, volgen het gewone programma, maar krijgen daarnaast extra lessen in de vakken natuur en sport. Docenten en studenten beslissen zelf of ze sport en natuur opnemen in de meer algemene vakken, bijvoorbeeld 'toegang tot sport voor jongens en meisjes', 'natuur en handicap', 'gezond voedsel voor een gezonde geest'.

Mannen aantrekken

Een opvallend kenmerk van deze specialisatie is haar populariteit bij mannelijke studenten. Hoewel het in Denemarken niet ongebruikelijk is dat mannen opvoeder worden, is het zeker niet de norm. Op enkele uitzonderingen na is het aantal mannen in de cursussen de laatste jaren

gelijk gebleven. Zij maken nu gemiddeld 15-18% van het totaal aantal studenten uit.

In het midden van de jaren negentig werden experimenten opgezet om meer mannelijke studenten aan te trekken, zoals bijvoorbeeld 'mannengroepen' en speciale toegangscursussen. Deze zijn echter niet consistent in hun doel geslaagd. Toch wist een klein aantal hogescholen wél meer mannen aan te trekken door bewust de nadruk te leggen op vakken als muziek, natuur of sport. Aan het Kolding Pædagogseminarium kregen we, dankzij de nieuwe specialisatie, een studiejaar met evenveel mannen als vrouwen, een primeur in de 35-jarige geschiedenis van de instelling. Uit een enquête is bovendien gebleken dat alle mannen voor de opleiding hadden gekozen vanwege de specialisatie 'sport en natuur'.

elijke opvoeders

Het rekruteren van meer mannen als opvoeders mag dan een hot topic zijn in Denemarken, in de praktijk blijkt het toch moeilijk te realiseren. Ulla Gerner Wohlgemuth beschrijft hoe een school erin slaagde meer mannelijke studenten aan te trekken door het aanbieden van de specialisatie 'natuur en sport'. Volgens haar neemt de vraag toe naar opvoeders met een dergelijke specialisatie.

Het leek ons dan ook moeilijk om dit gegeven te negeren, net zo min als de toenemende interesse van regionale en lokale overheden (die de meeste opvoeders aanstellen) voor sport en natuur als onderdeel van het dagelijkse opvoederswerk. Daarom biedt onze hogeschool nu meer

'Een meer gendergemengd personeelsbestand heeft een belangrijke invloed op de werkomgeving'

mogelijkheden voor studenten die zich, als onderdeel van hun basisopleiding, willen specialiseren in deze vakgebieden. De experimentele speciale richting is onder tusschen dan ook een permanente optie geworden.

Een meer gendergemengd personeelsbestand

De discussie over mannen als opvoeders woedde de laatste jaren hevig in Denemarken, en zeer actueel was daarbij ook de vraag of speciale inspanningen moesten worden geleverd om mannelijke studenten aan te trekken en te behouden. Argumenten die in dit debat werden

gebruikt, waren onder meer: de werkomgeving, het veranderende uitzicht van de zorgsector en het gelijkheidsbeginsel. Niet iedereen is blij met de extra aandacht die mannen en (potentiële) mannelijke studenten krijgen. Sommigen vinden de maatregelen gericht op een bepaalde groep van studenten een voorbeeld van misplaatste positieve discriminatie.

Een lokale studie die het Kolding Pædagogseminarium vorige winter uitvoerde in samenwerking met de vakbonden, heeft ons geleerd dat mannen genegeerd worden als opvoeders en dat een meer gendergemengd personeelsbestand een belangrijke invloed heeft op de werkomgeving. Te oordelen aan de man-vrouwverhouding in onze specialisatie 'sport en natuur', kunnen we in ieder geval concluderen dat mannen interesse hebben in pedagogisch werk, ondanks het huidige overwicht van vrouwen. En het is duidelijk dat we, indien we mannen willen aantrekken voor de opleiding, meer dan in de 'klassieke' opleiding het geval was aandacht moeten besteden aan kunst, natuur en sport.

Ulla Gerner Wohlgemuth werkt als curriculum ontwikkelaar aan het Kolding Pædagogseminarium.

Niet alleen voor mannen

We willen benadrukken dat de specialisatie 'sport en natuur' niet is voorbehouden aan mannen. Er zijn evenveel vrouwelijke studenten die zich ervoor inschrijven, omdat ook zij interesse hebben in deze onderdelen van de opleiding. Bovendien is de focus op sport niet alleen een kwestie van meer mannen aantrekken. Uit recente studies blijkt een verontrustend gebrek aan fysieke activiteit en fitheid bij jong en oud, wat betekent dat sport een steeds belangrijker element zal worden in het dagelijks leven van de opvoeder, waar deze ook werkt.

En daarin ligt volgens ons ook precies de bestaansreden van deze speciale optie: meer studenten – ook meer mannelijke studenten – moeten worden aangetrokken en opgeleid om dit soort werk te doen. Wij vinden het onze plicht om deze specialisatie op te nemen in de opleiding, aangezien wij moeten zorgen voor een gediversifieerde instroom. Gelet op de veelzijdigheid en de complexiteit van het werk van opvoeders, vinden wij het dan ook zeer belangrijk dat onze studentenpopulatie zowel uit vrouwen als uit mannen bestaat.